

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 7. — Núm. 325. — Dissabte 3 de Novembre de 1906

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

DE CATALANISME

«Pueblo que tiene viva su lengua tiene viva su alma» Ab aquesta gran veritat comença casi un article de l'incansable propagandista catòlich Dr. M^o. Feliu Sardà y Salvany que, ab singular fruïció, copia d'un setmanari barceloní nostre confrare local *La Cruz* en son número de dimecres.

Aquest article, destinat a combatre la indecisió del Catalanisme en la qüestió religiosa, està escrit en castellà. Donchs, com hi ajuda'l seu autor a mantenir viva l'ànima de Catalunya, obra que hauria de ser lo primer títol que hauria d'exhibir per a probar son dret a inmiscuirse en aquest moviment, destinat, solzament, a ferla reviure y imperar, l'ànima catalana?

Y diem això no sols per l'autor de l'article, sino per *La Cruz*, que hi afegeix, en castellà, briosos comentaris. Parlèmmen: una mica, d'aquests y d'aquell.

Es singular la manera com se porta, temps ha, la campanya destinada a provocar la constitució d'una dreta catalanista. No clamen per ella's qui tresquen afanyosa y enèrgicament en la gran obra de la reconstitució de la Patria sense abdicar un moment de llurs idees catòliques: ho demanen, ho exigeixen, los qui, quan no han combatudes les nostres idees y les campanyes per a llur propagació, han deixat de cooperar a ella, perquè tot lo més han aplaudides les afirmacions més mansoyes dels defensors del regionalismo bien entendido, may les dels qui basem tota la nostra propaganda en lo fet de la nacionalitat ab totes les llurs conseqüències.

Persones tan respectables, si, però, també tan perfectament passives en la gran agitació espiritual que s'omou tota Catalunya com lo Dr. Sardà, en articles en que no s'hi revela massa'l coneixement de la qüestió catalana com l'aldut en lo que's mots nacionalisme y regionalisme s'usan indistintament, y en que's diu que'l nostre moviment és serio, perfectamente legal, inofensivo para las demás regiones de la común patria española, pregunten per millèssima vegada: Per què no's declara catòlich lo moviment regionalista? Veus aquí una pregunta que acaba de demostrar l'ignorancia de lo que ell és. Responèmhi ab una altre: Com ho ha de fer per a declararsen? Perque qui estigui més enterat, que'l Dr. Sardà de lo que és y de lo a que aspira'l Catalanisme, sabrà que aquest no té programa tancat ni declaracions oficials ni il·lustre quefe; que si als quals altres entitats, periòdichs, etc., molts o poch, tants com volguen, del moviment, se declaren primordialment catòlich, y's demés, per poch, que siguin, no'ls segueixen, aquells no tindran poder ni facultats per a expulsar, per a declarar fora del moviment als darrers, lo mateix, exactament, que passaria si la cosa anés al contrari: perquè'l catalanisme aspira a la reivindicació dels drets que pertocuen a Catalunya, per ser lo que és, y aquesta reivindicació tan poden anhelarla y treballar per ella's creyents com los incrèduls.

Més avall de l'article, l'insigne apològista s'encrema ab lo nus de la qüestió, més no arriba a desferlo. Diu que l'ajuda que no procuren oferir al Catalanisme la major part dels elements revolucionaris y anticlericals de Catalunya, fa pensar que será una forsa social revolucionaria. Y diem nosaltres: Donchs, poch anys ençera, quan aquests elements estaven, no separats, sino en crudel guerra oberta ab lo catalanisme, van oferir a aquest los elements antirrevolucionaris y clericals de Catalunya la ajuda que podien y devien, com a membres integrants de nostre poble? Responguin per nosaltres l'autor de l'article y llurs seguidors en los dos camps del tradicionalisme espanyol y per lo tant català: a nosaltres nos basta apuntar l'interroga-

ció. Y això'ns porta a fernos càrrech dels quatre mots de comentari que a l'escrit del sacerdot sabadellench posa *La Cruz*, *diario catòlich*, que's publica en castellà a Tarragona y per catalans, a pesar d'estar també conforme ab los mots que hem copiats al comensament.

Al capdevall *La Cruz* ja hi está més feia, a llegir y tractar ab catalanistes; per això, enfocant forsa més bé la qüestió, sembla que tira a demanar la constitució d'una dreta catalanista. Y no més diem que ho sembla, perquè, en realitat, lo que fa més clar és censurar als catalanistes catòlichs, que no rebutjen y sofoquen lo moviment dels de l'esquerra.

Molt bé; però preguntem altra vegada: Per què's, qui com *La Cruz* diuen que tenen plena fe y plena voluntat a la causa catalana, no la treballan gens ni mica, la constitució d'aquesta dreta? Perquè, mentre los de l'esquerra demostren haver capít tota la trascendencia de la nostra acció, y a l'ensemps conèixer a fons la verdat, derà rahó de ser en lo present y finalitat en lo esdevenidor de la causa catalana, ls senyors com los a qui'ns referim s'escandalitzen de tota afirmació radical en lo sentit nacionalista, —entenguis que aquest radicalisme no té res que veure ab los demés— y ab les paraules y les obres, més ab aquestes que ab les primeres, manifesten que no poden ajudar al catalanisme més enllà d'una prudente descentralizació? Per què *La Cruz*, donant un exemple d'alta eficacia, no comença per ser escrita en català y defensar ardidament la causa catalana en tota sa extensió y en tots los terrers, atacant oberta y valentment als enènichs de Catalunya com ho fa als de la Religió?

Ah! és que no és pas tot hù, pegar de fora estant que treballar desde dintre ab totes les derivacions que se'n poden esdevenir! Es que no costa de molt tant, dir feu com dir *somhi* y posarse a la tasca!

Dins del nostre moviment, hi ha gran, poderosa, respectable y respectada tan com qualsevol altra de llurs branques, una de fermament tradicionalista, no en lo sentit comú d'aquesta paraula a Espanya, que no agafa sa filiació més ençera dels temps de Carles V o Felip II, sino aspirant a la reinstauració de la tradició catalana, que no té res que veure ab lo que, durant la centuria passada s'ha venut com a altra tradició; grop poderós d'una dreta tan dreta com la que dins de la política y la societat espanyoles puguin representar *La Cruz* y llurs adherits, però francament nacionalista en lo terrer de la lluita per la vida propia de Catalunya. A aquest grop no hi pertanyen *La Cruz* ni llurs inspiradors: les llurs incitacions, donchs, a l'actiu, que ells creuen que té d'agafar lo catalanisme y la dreta catalanista, son mancades de tota autoritat; y, potser sense paritat, fan pensar involuntariament ab lo cas dels periòdichs lliurepensadors que batallen contra'l clero dient que busquen no més la major puresa y prestigi de l'Iglesia!

Lo dia que aquests elements s'acoblin en una dreta lliutadora, que pacíficament renyida ab l'esquerra actual o futura en tot lo que contradigui les llurs conviccions polítiques o socials, concordi emperò a ella, com fatal y gustosament ho farà, en tot lo que sigui obtindre per a Catalunya'l dret de regirse segons sa naturalesa, pot estar segura *La Cruz* de dues coses: que ella no hi será, en aquesta organització y que aquesta no trobarà obstacle, sino goig y aplaudiment en los bons lliutadors per a Catalunya, per esquerrers que siguin.

No'ns dona cap quimera la proba; vin guis quan vulguin l'acoblament dels elements ara fructejats per *la Revista Popular* y *La Cruz* y veuran una y altra si dins del catalanisme y sense fer recular ni un pas l'empena d'aquest, és possible la soli-

daritat catòlica de que, ab una idea enmatlevada al mateix Dr. Sardà parla'l confrare local a la fi del seu article; aquesta solidaritat catòlica que no s'ha sabut fer a Espanya per a defensa dels interessos religiosos comuns.

Si bé que ni allavors val a dirho, estaria satisfet segons qui: los tenen antipatia al nostre moviment, tant o més per lo que temen que deixi de fer en lo camp de la religió, com per lo que, ab pesar de l'ànima, veuen que ha fet en lo de la política ab un partit per lo que senten dissimulades però inextingibles simpaties; anorrear lo de fet dins de Catalunya, emportantse la joventut que l'havia de nodrir al nostre camp, forsa més assoleyat que'l d'aquell.

Volém l'autonomia!

Sembla mentida que després de tant de enraonar y discutir sobre la finalitat del Nacionalisme català hi hagi encare qui persisteixi ab l'erro d'atribuir als nacionalistes ideals distints dels manifestats per tot arreu, y lo més estrany es que s'atribueixin les causes motrius del moviment, a neis defectes d'administració y govern que sofreix tot l'Estat espanyol.

Es inútil que's que no son catalans y's que sentó no obrin y pensin com a tals, se fiquin a filosofar respecte l'alcans de les aspiracions autonòmiques de nostra Catalunya. A Catalunya convé l'autonomia política més ample que pot tenir cabuda dins una Confederació; aixís ho fan constar tots los catalans ab sos discursos y escrits referents a les determinacions del Nacionalisme.

Tinguin en compte que com més corra'l temps y més se combat l'idea regeneradora, més fruyts dona; veigis aixís mateix com a despit d'una ley reaccionaria n'ha eixit una unió d'amor, una lliga de forsa; un aplech dels germans de la terra catalana fentse apòstols de l'idea, defensors de llur patria y vindicadors dels ultratges que li infreixen los enemics del progrés, los marxants del barroer patriotisme.

Lo renaixement dels germans de la vesant enllà dels Pirineus, es cosa feta, y'l Rosselló va perdre lo marcat sagell afrancesat per a tornar a ne'l pendó barrat de llur Patria; lo poble valencià, sembla despertar, la nova lleonor, de lluc somnis de fam y mort, y's van accentuant les manifestacions del Nacionalisme Català vers una definició que cap dels aplechs que l'integran la desdenya: l'autonomia integral.

Lo dirse nacionalistes no vol pas expressar altre desitj que'l de reconstituir la Nació Catalana ab tots los atributs que va tenir dins de la confederació ibèrica que s'ajuntaren los reyalmes d'Aragó y Castella; de manera que ha de tenir propis y peculíars los tres poders: l'legislatiu, executiu y judicial.

Això no pot pas afectar a l'unitat de totes les nacions ibèriques per lo que's refereix a ses relacions generals: son exercit, sa marina y ls serveys comuns, comuns a totes les nacions confederades en la península ibèrica.

Cert és que avuy, en l'acceptió vulgar, se dona'l nom de *nació* a l'entitat social deslligada d'un altre y per lo tant que'l parlar de nacionalitat catalana remou la molta susceptibilitat dels polítics espanyols; emperò aquets, han de compendre la necessitat d'adaptar les paraules al sentit de les idees talment com foren fetes, o compondre un diccionari nou per a que aixís s'evitin confusions. Aixís per exemple la paraula *independent*, que en realitat significa no dependir de ningú, pot molt bé aplicarse a tota colectivitat autònoma sens que signifiqui que estigui completament deslligada; lo mateix passa ab la paraula *lliure*. Hi ha pas ningú que s'oposi a que l'home s' digi lliure? Al contrari, la

Constitució garanteix eixa llibertat y eixa independència, encara que molt limitada.

No ataca donchs, l'unitat de l'Estat qd proclamar la llibertat o l'independència d'una regió o de totes; lo que si la destrueix es la separació. No deuen, per tan, preocuparse's los polítics espanyols susceptibles, si son de veritat liberals, sempre que's nacionalistes no aixequin la bandera del separatisme, tant mastegat per certa genteta de baixos o errats sentiments.

Emprò siguem clars; los que tirotejan l'idea, diguis idea nacionalista, regionalista o bé autonomista, no es pas perquè temin la separació, sino perquè entenen que no'ls convé ni tan sols l'autonomia administrativa y procuren excitar les passions atáviques del geni de la rassa, per a que's ajudin a conservar l'idili de sos amors concupiscens.

Lo que'n diuen unitat nacional no és més que'l jou, l'uniformitat, l'igualtat de lleys y drets. En eixe punt fora necessari tenir controvèrsies sens jamay acullirse com a punt de salvació de sa oratoria a l'empalagosa y retumbant frase d'amor a la madre grande o bé d'altres per l'estil.

L'amor en los homes y pobles deu haver de naixer espontàniament sens que cap ley pugua ordenar ni reglamentar los sentiments; emprò si les manifestacions exteriors d'ells, sempre que estiguen perfectament definides y sien criminoses.

No es cosa d'obligar a cada ciutadà a entusiasmarse per qualsevol idea que als demés los agradi. Descartada ja l'existencia d'un patriotisme apassionat y inconscient y les pretensions d'una definició inverosímil, lo nacionalisme dins d'un país culte y tolerant pot sostenir ses teoríes particulars basades en la necessitat de la variació.

Al ésser possible, per a cada home hauria d'haverhi una ley que s'adaptés a sa idiosincrasia y medis d'existencia; més en l'impossibilitat de cumplir tant inmens y movable treball, deuen dictarse les lleys ab especialitat per a cada regió o aplechs de poblats que per sa historia, son temperament, sos elements y sa llengua, ho requereixen. Altre cosa es regimenter y fer facil lo govern en una o pocas mans; per a canviar les costums a voluntat del dominador.

No es sols una protesta contra'l maledestar constantment manifestat en tot l'Estat y principalment a Catalunya, pels desgovernos que sofreix, lo que ha produït lo nacionalisme: es la convicció íntima de que ha finat l'història del parentèssis triomfant en 1714, parentèssis de forsa sens rahó, y que ha arribat l'hora de la rahó sense la forsa.

Es inútil forcejar; es precis convencer. La guerra enfront la guerra ha de comensar per destruir tot lo que sols deu son origen a l'imposició. Catalunya ha volgut sempre, fins avuy, viure associada a Espanya, per sentiment y per conveniencia, no supeditada, no explotada, emprò ab personalitat propia, car se sent forsa moral y materialment per a prescindir de tutelles tan poch justificades com les que puguin venir de la política de Madrid. No es prou l'autonomia administrativa a nostres aspiracions, cosa impossible d'establir, per altre part, sino que volèm unes Corts propies, uns tribunals nostres y uns funcionaris de nostra terra que s'atingan a tot moviment progresiu de la civilisació moderna. Que això no ho podrèm pas haverho? Veurem. Que si se contentés Catalunya ab menys, tal volta conseguiria quelcom.

Vinga lo que vulgan y puguin retornar los centralistes; no hem pas de renunciar los evolutius sempre que en compensació no vulgan que claudiquem. Encar que aquests tranzigissin, altres tornarien a la lluita, que's problemes han de resoldres avuy o demà; tota vegada que están plantejats, no afecten pas al resultat la prompte tarjanna resolució dels mateixos.

RICART N. DELHOM.

A los fils de Catalunya

També ara, després que la realitat es asvanira com un somni rapid y bell, tornan al meu pensament les estimats records y las indimenticables impressions de las ballesas que la natura ha donat an gran quantitat an aqueixa terra blata y l'oma ha sabut acririxir ama l'abilitat de la ma sua.

Y venan ansieme las mamorias de las aculliensas afectuosament gialmanas que he tangut anallá, las quais han trubat també més directament lu cimi del meu cor palque manifestaras nel dols idioma que he amparat miñó, y que antench ara rasanar ananqui, en la mia nativa Alger.

Si jó vulguessi riassumir todas las ideas que ma reston asculpiras en la mia ment y que ma son astaras suscitadas de la cortesía dels abitans y de la magnificensa de la natura casi garegians a qui mes rasi-xiya a inabrialma de ballesas y de buntat, no ma rasixiriva celtament palquè, pe la diura ama Dant:

«la materia non risponde molte fiato all'intenzione dell'arte.»

Ma sigui concedit soltant anviar del fondu del cor un viu ringraissament publich a tots aquellus que més que com ospit, m'han tractat com gialmá.

Y antench en primer lloch lu dovere de rangrassiari Mossen A. Alcover, anima del Congrès, ment elets de pensador, cor fort de patriota y que la Catalunya deurá també lu sóu mes lluminós, avenir; al senyor Rubió Lluch, aspirit ardent y fort, que apena l'he vist m'ha fet pensar a Zola y, no se palquè, al son terrible *Facuse*; al gentil y simpátich secretari, al avucat Algarra; a l'amich Benet Roure, erudit metge y excursionista instancable; a Joseph Falp Plana, ánima nobilíssima y fecond poeta; al caríssim doctor Solé Plá, ya la sua gentilíssima senyora; al venerand Tarrida, ánima apassionada de catalanista; al prof. folklorista Rossendo Serra; a los redactors de tots lus diaris locals y en especial modu de *El Poble Catalá, La Veu de Catalunya* y de la *Ilustració Catalana*; a l'historiograf Francès Carreras y Candy; a Joanquín Riera y Bartrán valent comediógraf; a la distingida escriptora Na Dolores Monserdá de Maciá; al escriptor Bell Lloch, al sabi arquitecte Joseph Puig y Cadafalch y a tots aquellus que son estats gepsils en dunarme lus fruits de llur ingegno (na dex pe brevitat lus noms) y que sangrassiec de vern cor.

Y un pensament de riconoscensa y de estima anvich a la gentilíssima y intelectual senyora L. Escardot, als llabis de la qual brila un surris dols y adamunt de la frodt un aurora de bril; a l'escriptor J. Ruyra; al venerand poeta Lorente; a Jule Delpont, ascriptor valent y a la sua afabilíssima senyora, a tots lus amichs esranggers, y a lus esiliats de Perpignan, nel cor dels quals vivit l'asparansa y la buntat.

Tots rangrassiec fils generosus, també aquellus que no cuneix y que no he vist, palque a mic de tots so astat com un gialmá y palguè a mic de tots jo he passat dias indimenticables y folsis lus millors de la mia vida.

L'Alguer, 27 octubre 1906.

JOAN PALOMBA.

Les reformes del Banch d'Espanya

Pochs anys endarrera'l Banch pot ben dirse, que limitava sa activitat y la ferma posició que li donava son caràcter d'establiment d'emissió privilegiat, a servir al govern en sos apuros financers.

Lo d'ajudar al comerç, industria y l'agricultura era gairebé la fulla de parra ab que's cobrien beneficis quantiosos, deguts sols a combinacions ab lo tresor públich.

Perdudes les colonias, contret lo comerç y mancat lo govern de tan freqüents operacions financers, lo Banch d'Espanya ha hagut d'anar modificant poch a poch son modo d'ésser, si ha volgut sostenir pera'is accionistes un regular dividendo.

Y al facilitar les operacions als particulars, als comerciants, als industrials, als agricultors, lo Banch va fent camí vers la genuina finalitat de semblant institució, que va convertintse en lo que hauria hagut d'ésser desde un principi, en un establiment de descompte ahont lo comerç, l'industria, la propietat hi trobin capitals ab facilitat y ab módich interés.

Conseqüencia d'aquesta nova orientació han sigut les majors facilitats que s'han concedit pera'is descomptes, la negociació d'efectes sobre pobles, l'establiment dels comptes de crèdit personal, en sos dos sistemes de dugues firmes, o bé la substitu-

ció d'una d'elles per una cantitat prudencial en valors y l'ajuda que va prestant a la constitució de sindicats agrícols.

Sembla que d'algun temps a aquesta part tots los Governadors del Banch, no obstant lo caràcter polítich que segueix tenint lo tal càrrech, posin interés en que sa estada quedi marcada per alguna reforma important, y seguint aquesta idea, sens dupte, l'actual Governador del Banch Sr. Merino, se proposa portar a la pràctica una sèrie de reformes, que a l'ésser anunciades, han merescut la més bona acullida en los cercles industrials y mercantils.

La més important es la reducció del tipo de descompte, avuy en dia massa elevat pera que pugui prestar verdaders serveys a les classes a les que's tracta d'afavorir, facilitant de passada una moderada y segura renda als dos mil y pico de milions que'l Banch té improductius.

Ha sigut una constant contrarietat pera la producció y molt més encara pera'l comerç exportadors l'alt tipo de descompte, en relació ab la baratura del diner en los paisos estrangers, puig a Espanya, entre interés, sagells, correatge y renovacions, pot estimarse l'interés que ha vingut regint normalment lo de 5 1/2 per cent.

Lo Sr. Merino vol reduir los descomptes fins al 3 1/2 per cent, cosa ben possible, donats los elements ab que compta'l Banch, y robustir l'acció de la Banca particular deixantli un marge de mitj per cent en les operacions de descompte que contracti ab lo Banch. Ab tan senzilla reducció ls banquers particulars podran treballar molt més que avuy en dia, puig actualment no hi recorren gairebé més que firmes que no troben facilitats en lo Banch d'Espanya y aquest veurá afiansades les garanties ab les que donuin los banquers que, a favor d'una ganancia tan modesta com es la de un mitj per cent, presentin los efectes a descompte.

Sols un punt veyem poch encertat en l'estudi que ha fet l'actual Governador del Banch de la qüestió del descompte, y es lo que referent a varis altres assumptos hem tingut de combater desde Lo CAMP. Lo que no'ns plau es que'l tipo de descompte siga uniforme pera tot Espanya y pera totes les operacions.

Com les circumstancies són sempre diferents, caldría deixar a les Sucursals certa autonomia, pera que aquestes, segons lo criteri del Director y Concell y atenen la importancia, garantia y finalitat de l'operació, aixís com les condicions en que's proposessin fer la los establiments de banca particular o'ls Banchs locals, poguessin fixar lo tipo de descompte que creguessin convenient.

Sols en aquesta forma'l Banch d'Espanya prestaría un ferm apoyo a la producció y al comerç nacional y a la vegada que faría desvaner certa prevenció que indubtablement hi ha contra nostre primer establiment de crèdit, trobaría segura col·locació pera son actual stock monetari improductiu.

De tots modos l'orientació del senyor Merino la trobem altament beneficiosa y celebrèm de debò que'l Banch d'Espanya surti, poch a poch, de sa reduida esfera de Banch d'ausili a l'Estat pera serho dels industrials, agricultors y comerciants, contribuint ab sa poderosa ajuda al desenrotll de les forses econòmiques de la nació.

F.

LO PLET DELS CONSUMS

No'n volièm sapiguer d'altre. Llegim que'l ministre d'Hisenda senyor Navarro Reverter, ha presentat a les Corts un projecte de ley pera que siguin abonades a D. Pere Guijarro, recaudador de consums de nostre ciutat, la *fríolera* de 235.000 pessetes pera que'l pobre senyor Guijarro quedi indemnizat dels perjudicis que li ocasionaren aquells 5 dies de bullici en los consums, poch temps després d'haverse acampat aquí la colleta arrendataria. Resulten aquest 5 dies a rahó de 47.000 pessetes, que si no les recauda ni ha recaudat may, podria haverles recaudat y això deu haver bastat pera que'ls nostres may proud alabats governs contessin ab les matemàtiques del senyor Guijarro. Estem plenament conformes ab lo proposat per lo senyor Redón en la sessió de l'Ajuntament d'ahir y trobem que es poch encare lo que'l senyor Redón demana. La premsa tota, les corporacions totes, Tarragona en pès, hauria d'aixecarse en contra d'un favoritisme tan descarat que a l'ensenyar que enriqueix a una companyia explotadora sense cor ni entranyes, bofeteja públicament al nostre sofert poble, aquest

poble que may diu prou per injusticies que li cometen, per arbitrarietats que sofreixi, per dolors que exnati.

Lo plet dels consums lo pensa fa lar lo ministre d'Hisenda abocant uns quants mils duros a l'empresa explotadora de consums, que es lo mateix que dir: tens rahó empresa; tés, atropela, continúa insultant, amenant, pega si't plau, mata si ho vols, que nosaltres desde dalt vetllarem per tu y pels teus. Si guanyes bon profit y avant; si perts, nosaltres t'indemnisarem los perjudicis a pès d'or.

Y visca la justicia! Es horrible, altament horrible lo que tenim de presenciar en nostre desvalguda ciutat. Aquí sí que hi bé vé aquell adagi de que a arbre caygut tothom hi fa llenya; però no ho hem pas de permetrer. Los nostres diputats y senadors, si volen ésser intérpretes fidels del sentir de Tarragona, han de combatre, no la ley, sino la presentació y lectura de la mateixa a les Corts, donchs si aquest projecte arriba a la votació, no cal dir que será ley, donchs la majoria, aquesta majoria que diu *sí* o *no* a gust dels ministres, ja sabem que está composta en sa inmensa majoria de figures d'aquelles que portan un lletrero al colí que diu *Come y calla*, y com la feyna y la política seva no es altre que aquesta, no cal dir que'l tal projecte s'arrobria, malgrat les protestes de nostres diputats.

Lo senyor Guijarro y la seva *troupe* podran ben riure si arriben a gaudir de les 235000 pessetes y mentres ells riguin será bõ preguntar qui indemisa a Tarragona dels atropells, insults, grolleries y demés injusticies comeses per aquesta odiosa y odiada companyia explotadora? tan rich és aquest Estat espanyol que tan fàcilment abona'ls diners a sanalles plenes a una gent que no te altre missió que escanyar als pobles que tenen la dissort de raürer a les seves mans? Quant Tarragona tota, quant lo poble contribuent y treballador demanava rebaixa en lo cupo de consums, rebaixa justa y rahnada, no pogué ser atesa, no pogué ser escoltada com volia ab tot y que's feren promeses formals per part d'elevades autoritats dient que en cas que Tarragona fos desatesa no tornarien a ocupar lo lloch que ocupavan. Y com si res. Tot en vá. La companyia ha continuat y continúa fent allò que li vé en gana y la premsa, per més que lia conuempnat les cafrades d'aqueixa gent, lo Govern, ni cap ministre ha indemnisat a Tarragona, no ab quartos, no ab mils duros, que encare que pobres no demanem caritat, sino ab una indemnisació que Tarragona s'hauria plagut en cobrarla gajosa; l'indemnisació de que'ns traguessin per sempre més aquesta gent barruda que tantes llágrimas de fel costan en lo sí de moltes honrades families, aquesta gent que de Tarragona n'ha volgut fer un Riff.

No tenim temps pera més, ni tampoch més calma pera tractar una cosa tant aborrible. No podèm sino protestar ab tota energia de que arribi a ser un fet l'indemnisació que'l senyor Navarro Reverter pensa regalar a n'en Guijarro. La dignitat de Tarragona no ho pot permetrer. L'Ajuntament té la para a seuse que això vulga dir que no tinguem tots lo dret de usarla en defensa de la justicia estabnida.

HISTORIA D'UNS AMORS

Bella amiga meva: Apenes sé com agafar la ploma, pel motiu que vull trasmetrer al paper, —en aquest paper rosa endressat a tú, —tot quant li está passant al pobre cor meu, qui es víctima, segons crech, d'un mal d'amor que li haurá encomanat alguna verge d'ulls brillants y ab més ardor que'ls raigs de l'Astre-Rei.

Desde fa un quant de temps, que jo no visch tranquil. Aquella alegría y aquella llibertat en l'amistat ab los meus íntims y fins ab les meves íntimes, tot ja s'ha esvait... Gran tristesa s'ha apoderat de mi, dominantme fins en los meus pensaments, en les meves ilusions de jove, en les meves idees pera mellorar la present societat plena de tares y corrompuda pels mals aires que respira... Lo meu cap sembla'l d'un sér qui casi no pot apreciar si verdaderament está seré; lo meu cor, ab sos sotrachs y batechs tan ràpits y violents, m'indica que sofreix un neguit desesperat, efecte, potser, d'estar conjuminat ab un altre cor y d'esperar lo moment de bategar ab més furia y acompassat sobre mateix o ben apropet de l'altre...

Ell es qui m'ha transformat tot; me fa concebir la silueta d'una verge, —d'aquella

verge d'ardenta mirada de la que ja l'he parlat, —y aquella verge ignorada'm té comportament sugestionat. Se'm presenta en ma fantasia y no sé apartar lo meu pensament d'ella; se m'apareix en tots los meus somnis y tampoch me sé negar a seguir la agradívola conversa que ella'm comensa ab sa parla tan dolsa y melangiosa, tot pa sejuant per un jardí florit y de brasset abdós.

Jo no sé, amiga meva, si això que'm passa són senyals d'un amor ignorat fins a l'ho a present. Jo'm dirigeixo a tu, com a bona y amiga amiga meva, pera que, si creus que pots orientarme quelcom, ho fassis ab tota la senziesia y ab la franquesa que l'adornen. Escriume quatre ratlles, en les que jo hi llegiré tot un libre potser; però abans de terho, voldria que consultessis ab lo teu cor, —tu que't tan bondadosa, —y li preguntessis si alguna vegada s'ha sentit imantat per un altre cor qui suspiri per ell, si'l seu bategar es neguitós y si ha estat may desitjós de que sos batechs fossin acompassats ab los d'aquell altre cor pel qui suposo't confirmará s'ha sentit més d'una volta atret. Y al comunicarme tot això, diguem també —y perdona'l meu atreviment, —los teus pensaments predilectes, les teves ilusions florides y ls somnis de les teves delícies en les hores que estás entregada en brassos de Morfeu...

Diguem tot això en la teva desitjada carta, si es que't plau correspondrer al teu amich que sofreix tant en son silenci y si es que vols calmarli son desespero.

Ab aquestes confianses queda esperant tes quatre ratlles, lo qui's diu, per serho de veritat, bon amich y servidor.

Emili.

Emili.

Distingit amich meu: Si no s'hagués tractat del bon amich de l'infantesa, ab lo qui tantes y tantes vegades, deixant les beceroles de recó, hem passat bons ratos esplayantnos ab tota la llibertat, la nostra innocenta alegría, m'hauria guardat bé prou d'atrevirme a agafar ploma y paper, —paper rosa també, com lo teu, —pera correspondrer a ta carta que vaig llegir y rellegir diferents vegades. Però's tracta de tu y, la veritat, no puch negarme a lo que un amich, lo bon amich meu, Emili'm demana tan francament.

Poch acostumada a escriurer y molt menys cartes, seré concisa. Tu ja sabrás dissimular les meves faltes de dicció y totes les demés que hi hagi. Confio, donchs, en ma creensa.

Tot lo contingut de la teva carta, totes les preguntes que'm fas, es a dir, tot quant t'interessa saber de mi, pot estar correspost molt prompte, dienthe que coincidim casi en un tot.

Jo no soch mestressa ni dels meus pensaments ni de les meves accions, car soch esclava d'una visió que no puch distreurer de la meva fantasia, per més que ho procuri, pel malestar que'm causa, per les hores d'angoixa y de febre que'm fa passar, per les ilusions que'm sugereix, —joh belles ilusions que no les puch gaudir en la realitat! —y pels somnis, aquells celestials somnis que cada nit, quan la meva cambra está inundada d'una gran foscor, regnant en ella'l silenci més solemnia y les meves parpelles ja s'han clòs pera oblidar los tráfects y les angoixes passades durant les hores del dia y entregar lo meu còs al dols repòs y a la tranquililitat que necessita, pera seguir essent coratjós y fort pera soportar la pujada en aquest calvari de la vida; en aquelles hores de tranquilla solitud, tampoch soch mestressa de mi mateixa, car uns delitosos somnis, en los que sempre aquella visió'm fa promeses d'amor, d'un amor que jo veritablement sento, sense poguer esbrinar qui me l'inspira, torben la meva tranquililitat plascenta...

Ignoro, amich meu, si lo que t'apunto te podrá orientar o aclarir los teus rezel; voldria que aixís fós, com també desitjaria que si tu endevines quelcom en lo que't confesso, me corresponguessis igualment pera poguer jo també orientarme, car no voldria passar més temps enguniosa y frisososa pera escorcollar qui pugui ésser l'idol de la meva fantasia, qui'm roba les hores del dia y de la nit y'm fa concebir unes belles ilusions que daleixo al no poguerles apreciar en la realitat.

Espero, donchs, que sabrás traduir lo meu estat febrós y'm guiarás per un camí pel quin pugui trobar la calma y'l consol que'm són necessaris.

La teva amiga qui t'aprecia,

Carmela.

Emili.

Estimat amich Emili: Me prenc la li-

bertat d'endressarte aquesta lletreta, abusan, potser, de l'amistat tan íntima que'ns lliga desde la nostra infantesa.

Soch un desgraciat; tu no ignores los amors que he tingut durant la meua joventut, les contrarietats que m'han passat y les decepcions que he sofert. Jo he estimat; a qui, com y quan, ni cal que t'ho digui, perquè ho sabs tant o mellor que jo mateix. En cambi, tu ets felís; has sofert molt secretament, però ets felís, a la fi. Has trobat un àngel, un verdader àngel, qui fa les teves delícies y'l seu amor y'l teu, ha estat tan ben comprès y enllasat, que dúptó hi hagi qui pugui dir tan justíficadament com tu, que es felís.

Per això jo l'envejo la teua felicitat y si retrocedeix la memoria als nostres temps passats, sé que'm donarás tota la rahó al recordar la nostra historia y les penes que hem tingut de passar y'ls desenganys soferts.

Are que m'he esplayat bastant, perdó'nem, y poso fi, que no vull causar-te més molestia ab mes ratlles íntimes.

Saluda a la Carmeta, ta esposa, y tu reb, com a testimoni de la nostra amistat, una abraçada ben forta del teu bon amic,

Lluís.

A. RIBAS LLAGOSTERA.

ORIENT

VARIA III

J. PIN Y SOLER

Ab lo sobretítol «Orient» acaba de donar a l'estampa'l nostre compatriota l'eminent escriptor don Joseph Pin y Soler, un altre volum, lo ters de la sèrie titulada «Varia».

En los divuit articles que'l componen, s'hi detallen un seguit d'impressions de viatge deliciosament anotades y en quina narració s'hi transparenta ben clarament les imatges y les escenes víscudes per l'autor. Los paysatges, los pobles, tot quant descriu, es magnífich de color y de llum. Los monuments vistos al passar, se destaquen ab notable relléu, y tot plegat ho avalora un seguit de comentaris finíssims, personalíssims, d'una justesa crítica admirable.

Un cop obert lo llibre y empresa sa lectura un s'hi sent dominat, obligat a seguirlo sens deixal de les mans desde'l primer fins al darrer article.

Es lo primer, a fái de prefaci, lo titolat «Viatic», sadollat de bon seny y bons consells. Ab ell nos porta l'autor fuils enllà de l'istoria, signantnos les grans fites. Nos mostra'l que hem sigut... y lo que som encara, y'ns encoratja a treballar pera feros sabis y forts esperant lo perviudre. En plena conciencia de lo que som, «Ab lo cor ben alt» seguim al mestre en son viatge a Orient: Malta, Brindisi y Corfú; l'arribada a Grecia: Atenas... les «visites solemnes» a la montanya lluminosa... a l'Erechteion, al temple de la Victoria, al Parthenon, lo gran, lo magnífich, l'esplèndit, lo definitiu Parthenon, aixecat després de les victories de Salamina y de Plataea en senyal de deslliuransa.

A son pas per Turquia hi troba peu pera escriure altre seguit d'articles admirables: Constantinopla, La ma sagnanta de Mohamet II, Judeos, Balata, Therapia, Bous poros, Stambul, ab aquell suggestiu Cap de dol tan fortament impresionant.

Bukarest, com a final de la ruta, es objecte de tres articles que'ns parlan de l'hotel, dels cotxers lipovani, dels lautars, musicanti y camperols, dels carrers y'ls monuments, de la llengua y la societat rumanes.

Y tanca'l llibre Comiat en lo qual lo mestre encomana a la devocació del lector lo nom d'En Ramón Muntaner, lo cronista eximi, a qui cita tansa sovint al llarch de l'obra y de quina crònica se'n intercalan en l'esmentat article bona cosa de retalls.

En quant a la part material, hem de convindre que es dels llibres més seriosos y ben presentats que's publiquen a la nostra terra; estampat ab molt bon gust y forsa pulcritud per mestre Fidel Giró, a Barcelona, segons canta'l colofó.

Com tot lo que'l bon cronista, en Muntaner, pensava y ejecutava era: EN HONOR DE DEUS E DEL CASAL DARAGO, siga la tasca del mestre, y'l goig y les ensenyansas que'n treguem nosaltres, lectors, en Honor de la nostra Patria, EN HONOR DE LA NOSTRA CATALUNYA, RICA Y PLENA.

QUIQUET.

NOVES

SUSCRIPCIÓ

POPULAR Y VOLUNTARIA PERA LA SENYERA DE L'«ORFEÓ TARRAGONÍ».
PREMIADA EN LO CONCURS LOCAL

	Pesetas
Suma anterior de la llista d'homes.....	425'00
Dr. Lluís Soler.....	5
Joseph Sugrañes Perelló.....	1
Ramón Ribas Llagostera.....	1
Total.....	432'00
**	
Suma anterior de la llista de senyores y senyoretas....	412'05

(Continua oberta la suscripció.)

La setmana passada's posá en escena en lo teatre del Centre Catalá l'aplaudit drama del fundador del Teatre Catalá en Serrafí Pitarrá *Las Foyas de la Roser*. Quina funció estava dedicada a la seva bona memoria. Ab aital motiu lo Centre's vegé animadíssim, essentnos molt gran felicitar a aqueixa societat per tant honró fet.

Les classes d'ensenyansa que'l Centre sosté, han prés tal increment que s'han tingut d'habilitar altres sales pera que'ls alumnes hi pogan cabrer ab desahogo, especialment la classe de dibuix y pintura pera nois y senyoretas que ab tant d'entusiasme com bona voluntat dirigeix nostre amic En Pere Ferrán.

Lo saló de billars del Café del Centre se veu molt favoregut pels nombrosos aficionats al joch de caramboles.

Un nou billar hi ha sigut montat; es moble de primer orde y reuneix condicions inmillorables mercès a les bandes nort-americanes Monharch que es sapigut són les que s'emporten la palma entre totes les marques conegudes.

Nous aparells d'iluminació acaben de fer més vistosa la sala, que presenta simpático aspecte. Aquests llums han sigut construïts baix los dissenys del dibuixant d'aquesta ciutat senyor Gols.

Es aquesta l'època de les malalties tifòiques y sembla que ja ha fet sa aparició la terrible malaltia.

Com que'l vehícol principal d'aquesta es l'aigua, recomanem a tots que observin ab aquesta bona vigilancia y, que sobre tot, se tingui cuydado esquisit pera qui corresponga a fi de que l'element primer de nostra vida arribi a les fonts net de microbis.

Lo nostre estimat amic y paisá, l'arquitecte En Joseph Granada, ha sigut nomenat professor de l'important Escola Internacional Institució Electrotècnica, de Valencia.

Rebi per tan honrosa distinció la nostra coral enhorabona.

A fi d'enllestir alguns petits detalls en la reforma del local y a l'ensempe pera complaure a gran nombre de socis que han demanat una prórroga de la matrícula, les classes d'ensenyansa que estableix l'Ateneu de Tarragona no s'inaugurarán fins lo dijluns de la setmana entrant, día 12, quedant oberta per igual temps la matrícula.

La Companyia que actua en lo Teatre Principal (Ateneu de Tarragona) prepara pera demá, diumenge, a la tarde la segona representació del magnífich drama d'En Pitarrá «La Dida» que tant brillantment interpretaren tots los artistes lo passat diumenge.

La diada de Tots los Sants y la commemoració dels difunts, transcorregueren en nostre ciutat ab l'acostumada religiositat ab que'l poble solemnisa aquests dies de reculliment y oracions. Lo cementiri, malgrat lo inústich d'aquells dies, se vegé concorregudíssim de families que visitaven aquell sagrat bossi de terra pera portarhi una ofrena a l'estimat ser que deixá'l món dels vius o una oració pera'l seu etern descans.

Los teatres de les societats feren unes bones entrades ab la representació de l'acostumat *D. Juan Tenorio*, obra que no's vol envellir per anys que passin ab tot y'ls nous Tenorios escènichs que l'han seguit. Al Principal se representá's dos dies citats y'l dissapte, a més del vell, hi anyadiren *El Nuevo Tenorio* d'en Bartri-

na y l'Arús. La companyia d'en Guitart feu una bona feyna en l'execució de les obres del llegendari personatge sevillá.

La castanyada's solemnisa en lo sí de les families ab forsa animació, donchs les castanyeres no donaven pas l'abast, y'ls aparadors de les pastisseries que'l día abans eren plens a curull dels tradicionals panells, al vespre van comensar a buydarse depressa, depressa, bona proba de que la gent tenia afany de tastarlos.

L'Orfeó aragoní, aquest Orfeó que tan rápida crexensa ha fet y que tants jorns de gloria promet donarnos, está preparant lo gran concert en quin farà son debut oficial al públich, ab ses tres seccions. Hem vist y oit ja l'O'feó dugues vegades; a mena d'ensaig l'una y cooperant l'hermosa festa inaugural de l'Ateneu de Tarragona l'altre, y en totes dugues nos feu sentir belles esperansas, anyorades alegries barrejades ab l'hermosor dels cants dolcíssims de la terra. Aviat, ben aviat sabrem lo que val nostre Orfeó.

Los ensaigs de conjunt han entrat en lo bõ, y l'entusiasme ab que aquests se celebran presagien que tots hi porten un senyalat interés pera que l'hermosa festa resulti digne de l'importancia de l'entitat que l'organisa.

En nostre número vinent podrèm participar a nostres llegidors, lo día y hora del concert y altres detalls relacionats en aquest.

Sabem que la magnífica Senyera que fou premiada en lo concurs local, está tan avansada que es qüestió de pochos dies la terminació de la mateixa. Es una obra hermosíssima que ha de cridar poderosament l'atenció de totes les persones de gust exquisit y a les coneixedores de l'art del brodat.

L'hivern s'ha presentat tot d'un cop sense adoná'nosen, agafant a moltes persones vestides de plè estiu.

Si bé no som en temps de calor, no tenia rahó de ser lo fret crú que's despertá'l dimecres d'aquesta setmana y no més les nevades que caygueren en la alta montanya justifiquen aquell cambi tan brusch en la temperatura. Lo temps es borrascós y variable. Tan aviat amenassa pluja com bufa un vent no gens agradós. Ab tot, lo fret dels primers dies d'aquesta setmana ha minvat tan, que ja ningú se'n recorda, però ha sigut lo crit d'alerta pera la gent, donchs molts s'han previngut y han comensat a sortir los trajos d'hivern.

Torna a parlarse de construir una fábrica de productes químichs en nostre capital, donantse com a cosa certa la compra dels terrenes ahont hauria d'instalarse.

Tan de bõ que fós y que ben sovint poguessim donar noves com aquesta, però en comptes de ferho com ara ab incertesa ho poguessim dir sense por de que s'esvaeixin tan bells ideals.

Hem tingut ocasió de veurer un artístich programa de les grans festes que dedicarà la vila de Riudoms a son inclit fill lo Beato Bonaventura Gran, los dies 8, 9, 10 y 11 de novembre ab motiu de sa recient beatificació.

Lo programa es exelent, donchs está compost d'un sens fi de festes populars, lluminaries, cossos, elevació de globos, fochs artificials, consistentes en un castell y'l dispar d'una traca valenciana, balls de societats, concerts vocals y instrumentals per lo chor «La Riudomense» ab acompañament d'orquestra.

Les festes religioses serán espléndides. Los oradors sagrats que predicarán son los canonjes Collell de la Seu de Vich y Balcells y Sentís de la de Tarragona, lo reverent Enrich Gisbert vicari de Sant Joan Baptista. La Missa Pontifical que tindrà lloch lo día 11 la celebrarà l'Arquebisbe de Tarragona, cantantse la d'Esclava a gran orquestra per la capella del senyor Roig.

En l'acte solemniós de colocar la lápida commemorativa a la casa ahont nasqué lo Beato Bonaventura, lo chor «La Riudomense», entonarà un cántich al Beato, lletra de Mossén Jaume Bofarull y música de'n Pau Bertrán, director del citat chor.

Finalizarán tant hermoses festes ab la

solemníssima professó, en la que hi portarán, damunt de rica carrosa, l'imatge del Beato Bonaventura y a la que hi assistirán nodrides representacions de totes les clases socials, escoles públiques, associacions catòliques y clero.

De tots los pobles de la rodalia se proposan assistirhi pera presenciar tant entusiastes festes en honor del fill inclit de Riudoms.

Hem rebut lo primer número de *Molinera y Panaderia*, revista mensual que ha vist la llum pública a Barcelona y que com se pot deduir de son títol, se dedicarà exclusivament al foment y desentrotillo de les industries dels flequers.

Agraïm la visita y li desitjem forsa anys de vida en bé de la causa que defensa.

Lo dimenge passat se celebrá per primera vegada a Tarragona la Festa de l'Arbre.

Segons hem llegit en un diari local, un dels oradors que hi prengué part manifestá que tal festa no té carácter polítich, donchs no s'exclou de ella a federals, carlins, republicans, liberals, conservadors o catalanistes.

Sentim que aquí no s'hagi seguit igual criteri, desde'l moment que han deixat d'esser invitades, ab evident descortesía, totes les entitats catalanistes que hi ha a la nostra ciutat.

COSTUMS TARRAGONINES

Darrerases obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL

HEREU Y CABALÉ..... Preu: 2 ptas.

MONTSERRAT..... » 3 »

Se venen en l'estampa d'en Francesch Sugrañes.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo día 8 de Novembre lo vapor **Cabo Espartal**, son capitá D. J. Zaldiva, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports, Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Donya Carme Figuerola

VIUDA DE PERPIÑA

ESPECIALISTA EN PARTS

Ex-alumna de l'Hospital de Santa Creu, de Barcelona, ab dos anys de práctica en dit benèfich establiment, ofereix sos serveys.

Rambla de Sant Joan, 56, entressol

Tallers d'Arts Sumptuaries

DE

FRANCISCO CASANOVAS

SUCCESSOR DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupuestos detallats de les obres que ho requereixin.

EMULSIÓN NADAL ÚNICA con 80 por 100

hipofosfita, glicerina, La mejor. Reconstituyente, estimulante, tónico-nutritivo. Niños, viejos, concusión, convalecencias, embarazo, lactancia: fos, tisis, escrofulas, linfatismo, raquitismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Analisis Drs. Bonet y Codina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

JARIBE HIPOFOSFITOS NADAL con Neurostina. Tónico, reconstituyente,

estimulante. Hipofosfitos de cal, neurostina, hierro, manganoso, quinina, sosa, casina, tónico amargo y neurostina (fosforo orgánico). Anemia cerebral, enfermedades medulares; sclera digestiva, defene caducida orgánica. Cumple indicaciones hipofosfitos. Preparación esmerada, productos escogidos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

AIGUES Y SALS DE MEDIANA DE ARAGON

Aigua mineral-natural-purganta.—Prèu de l'ampolla i pesseta.

Sals naturals purgantes, depuratives, diurètiques, aperitius, lacsants, obtingudes per evaporació espontània de l'Aigua de Mediana de Aragón.

Prèu del frasc 2 pessetes.

Capseta Ideal. La millor purga a l'alcans de tothom.—Cada capseta conté 25 graus de Sals Naturals, Purgantes de Mediana de Aragón; dòsis més que suficient per a una purga: Prèu 25 cèntims la capseta.

Sals Naturals perfumades al Thymol pera loció y bany. Sulfitades-sòdiques, obtingudes per evaporació espontània de l'Aigua de Mediana de Aragón.

Pots de 1/2 kilo, 3/50 pessetes; 1 kilo, 6 pessetes

Barrils pera 3 banys, 12 pessetes; 5 banys, 15 pessetes; 7 banys, 18 pessetes

Toilette intime de les senyores Irrigacions vaginales y rentats vulgars, ab la solució de les Sals Thymolades, son lo millor remey y'l més eficaç desinfectant

pera prevenir y curar les afeccions de l'aparell genital femení.—

Capseta Salus contenint 6 paquets pera 6 irrigacions, 1 pesseta.

Sals del Pilar pera preparar la més estomacal y econòmica Aigua de Taula. Sens rival en les afeccions del pàidior, fetge, ronyons y ventrell. Caixa de 10 paquets, pera 10 litres d'aigua: 1 pesseta.

De venda en les principals Farmàcies y Drogueries

Unich depòsit en aquesta provincia: P. REDON, Plassa d'Olóyaga, 10, entressol, TARRAGONA

NEURASTENIES

clorosis, debilitat general,

anemia

se curen radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTES LES FARMACIES

Disponible

Sastreria y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastreria, Camisería y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments relligiosos dels **Fills de Miquel Gusi**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionen tota mena de trajos y pessas pera senyors eclesiàstichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

Vi d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo millor dels tònichs.

Succe vermífruch del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Essencia del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten totes sas malalties.

Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable, y teixit tantíssim to, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrien fer melló, apropiat per regalos; causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

TUPINAMBA EXQUISITS XICOLATES de la casa

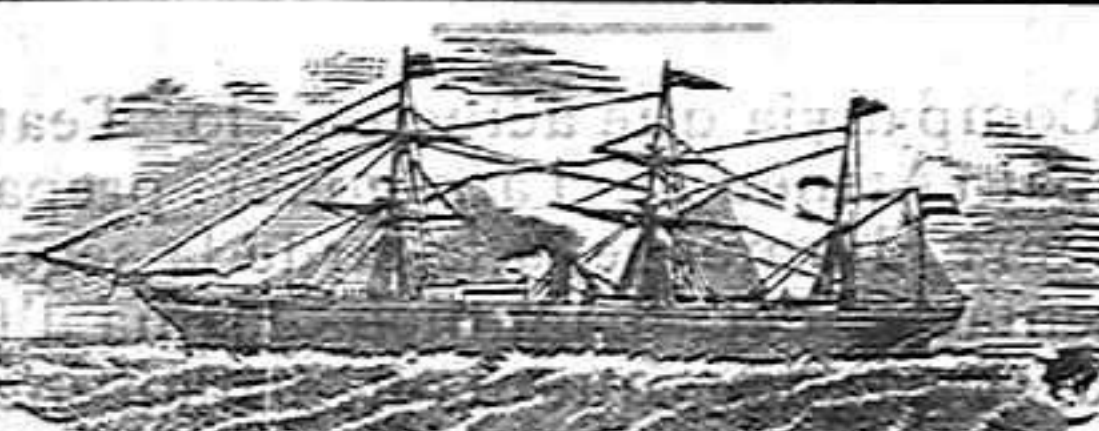
TUPINAMBA TUPINAMBA

POSTADERO DE CAFÉ AROMA CONCENTRADO con REAL PRIVILEGIO

SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Unich Representant a Tarragona y en Comarca

En Joan Rosel Sabaté. Paslisseria Carrer de l'Unió, núm. 9.—Tarragona

Serveys de la Companyia Trasatlántica

Linia de Cuba y Méjich.—Lo dia 17 de Octubre sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor **ALFONSO XIII** directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacifici ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova York, Cuba y Méjich.—Lo dia 26 d'octubre sortirà de Barcelona, el 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MONTEVIDEO

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de novembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

ANTONIO LOPEZ

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra; admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífic, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y portaments directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Ricó y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Gamaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 10 de novembre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

ALICANTE

directament pera Gènova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de novembre sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

P. DE SATRUSTEQUI

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, el 19 de València, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVERDE

directament pera Tànger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera emprenjer lo viatge de torn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, València y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca Mazagan y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dimarts, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatges, a quins la Companyia dona allotjament molt còmod y tracte esmerat, com la acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a famílies. Preus convencionals pera camarots de luxo. Rebaixas pera passatges d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expeden passatges, pera tots los ports del món servits per lineas regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlits de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comers y Obras Pùblicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Pera més informes dirigirse a son agent

D. EMILI BARRÉS

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la tendre, fresca y escullida del teronger agre y vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engros importants descomptes. Farmacia y Laboratori de A. Serra.—Reus

A la menuda Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA